

Metodyka obliczenia natężenia przepływu za pomocą anemometru skrzydełkowego.

Prędkość powietrza w osi symetrii kanału oblicza się ze wzoru:

$$w_{\max} = \frac{S}{\tau}$$

gdzie: S – droga przebyta przez gaz w ciągu czasu trwania pomiaru w [m]
 τ – czas trwania pomiaru w [s]

Następnie oblicza się liczbę Reynoldsa ze wzoru:

$$\text{Re} = \frac{w_{\max} D}{\nu}$$

gdzie: D – średnica wewnętrzna przewodu, $D = 0,162$ m
 ν – współczynnik lepkości kinematycznej

Jeżeli wartość liczby Reynoldsa zawiera się w przedziale $\text{Re} = 4000 \div 10^6$, to prędkość średnią, można określić ze wzoru:

$$\frac{w_{\text{sr}}}{w_{\max}} = \frac{2}{(2 + \alpha)(1 + \alpha)}$$

gdzie: $\alpha = 0,2679 - 0,02715 \log \text{Re}$

Strumień objętości powietrza oblicza się z zależności:

$$\dot{V} = w_{\text{sr}} \frac{\pi D^2}{4}$$

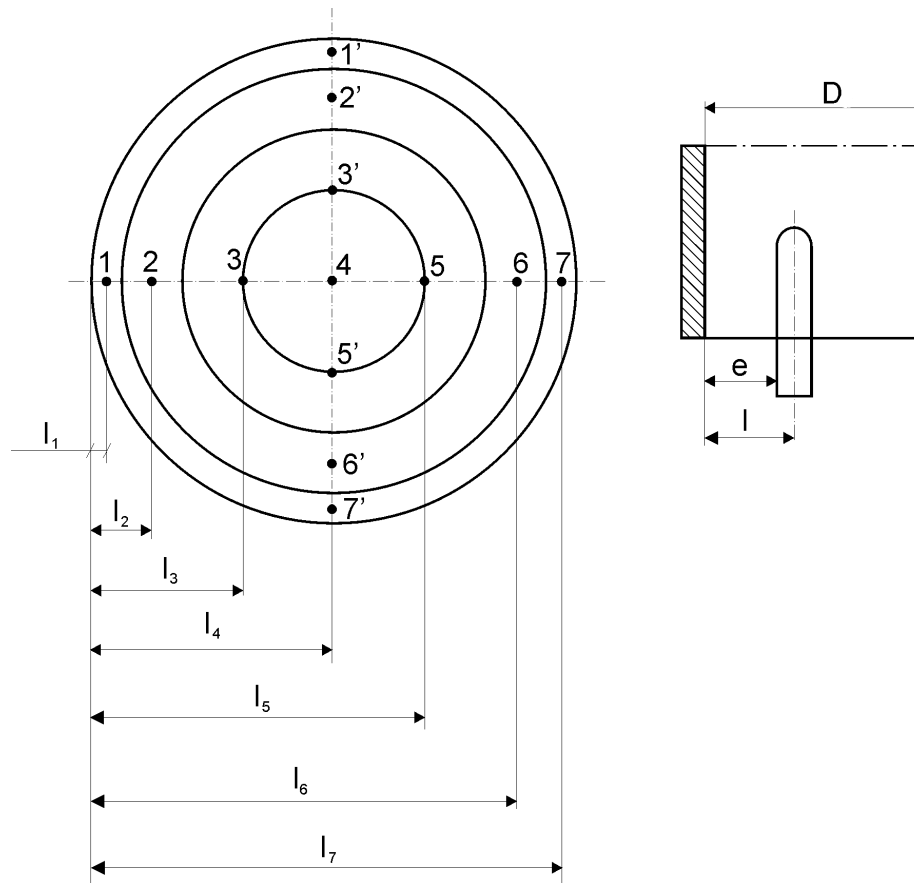
Strumień masy powietrza oblicza się ze wzoru:

$$\dot{m} = \dot{V} \rho$$

Metodyka obliczenia natężenia przepływu za pomocą rurki Prandtla

Średnica wewnętrzna rurociągu $D = 162$ mm; średnica głowicy rurki Prandtla wynosi 8 mm. Rozmieszczenie punktów pomiarowych pokazano na rysunku poniżej. Odpowiednie odległości wynoszą:

$l_1 = 6,97$ mm	$e_1 = 6,97 - 4 = 2,97 \approx 3$ mm
$l_2 = 23,65$ mm	$e_2 = 23,65 - 4 = 19,65 \approx 20$ mm
$l_3 = 48,92$ mm	$e_3 = 48,92 - 4 = 44,92 \approx 45$ mm
$l_4 = 81,00$ mm	$e_4 = 81,00 - 4 = 77$ mm
$l_5 = 113,08$ mm	$e_5 = 113,08 - 4 = 109,08 \approx 109$ mm
$l_6 = 138,35$ mm	$e_6 = 138,35 - 4 = 134,35 \approx 134$ mm
$l_7 = 155,03$ mm	$e_7 = 155,03 - 4 = 151,03 \approx 151$ mm

Rys. 1. Rozmieszczenie punktów pomiarowych w przekroju rurociągu

Dla wybranych odległości położenia rurki Prandtla, najpierw zmierzono za pomocą mikromanometru kompensacyjnego Ascania wysokość ciśnienia dynamicznego. Następnie obliczono wartości ciśnienia dynamicznego ze wzoru:

$$p_d = \rho_w g h \text{ [Pa]}$$

Następnie wyznaczono prędkości lokalne ($w_1, w_2, w_3 \dots; w_{1'}, w_{2'}, w_{3'} \dots$) w poszczególnych punktach pomiarowych, korzystając ze wzoru:

$$w = \sqrt{\frac{2p_d}{\rho}}$$

gdzie: ρ - gęstość powietrza, wyznaczona na podstawie równania Clapeyrona:

$$\rho = \frac{p}{RT}$$

Do obliczeń przyjęto następujące dane:

R - indywidualna stała gazowa, $R = 287 \text{ [J/(kgK)]}$

p - ciśnienie statyczne za kryzą

T - temperatura powietrza w rurociągu.

Wartość średnia prędkości powietrza w kanale jest obliczona ze wzoru:

$$w_{\dot{s}r} = \frac{w_1 + w_2 + \dots + w_7 + w_1 + w_2 + \dots + w_7}{14}$$

Strumień objętości obliczono z zależności:

$$\dot{V} = w_{\dot{s}r} \frac{\pi D^2}{4}$$

Strumień objętości powietrza można także wyznaczyć na podstawie prędkości maksymalnej. Z rozkładu prędkości powietrza w rurociągu wiadomo, że prędkość maksymalna powietrza jest w osi rurociągu. Zatem spełniona jest równość:

$$w_4 = w_{\max}$$

Liczbę Reynoldsa można określić z zależności:

$$\text{Re} = \frac{w_{\max} D_w}{\nu} = \frac{w_4 D_w}{\nu}$$

gdzie: $\nu = \frac{\mu}{\rho}$

μ – współczynnik lepkości dynamicznej

ρ – gęstość powietrza, wyznaczona na podstawie równania Clapeyrona

Jeżeli wartość liczby Reynoldsa mieści się w granicach $\text{Re} = 4000 \div 10^6$, to prędkość średnią można obliczyć ze wzoru

$$\frac{w_{\dot{s}r}}{w_{\max}} = \frac{2}{(2 + \alpha)(1 + \alpha)}$$

gdzie: $\alpha = 0,2679 - 0,02715 \log \text{Re}$

Strumień objętości i masy wyznacza się z zależności:

$$\dot{V} = w_{\dot{s}r} \frac{\pi D^2}{4}$$

$$\dot{m} = \dot{V} \rho$$

Metodyka obliczeń natężenia przepływu za pomocą kryzy pomiarowej

Wykaz oznaczeń:

- C - współczynnik przepływu,
- d - średnica otworu kryzy (gardzieli) w warunkach roboczych,
- D - średnica wewnętrzna rurociągu,
- p – bezwzględne ciśnienie statyczne płynu,
- $\dot{m}$ - strumień masy,
- $\dot{V}$ - strumień objętości,
- Re - liczba Reynoldsa,
- Re_D - liczba Reynoldsa odniesiona do średnicy rurociągu,
- β - przewężenie,
- Δp – ciśnienie różnicowe,
- ε - liczba ekspansji,
- μ - lepkość dynamiczna płynu,
- ν - lepkość kinematyczna płynu,

Uwaga: indeks 1 odnosi się do strony dopływowej, 2 do strony odpływowej.

1. Określenie parametrów charakterystycznych dla kryzy i rurociągu

$$d = 78,86 \text{ mm}$$

$$D = 162 \text{ mm}$$

2. Obliczenie przewężenia

$$\beta = \frac{d}{D}$$

3. Porównanie parametrów kryzy z parametrami podanymi w normie

Norma *PN-EN ISO 5167-1* określa następujące parametry dla kryz z przytarczowym odbiorem ciśnienia:

$$d \geq 12,5 \text{ mm}$$

$$50 \text{ mm} \leq D \leq 1000 \text{ mm}$$

$$0,1 \leq \beta \leq 0,75$$

$$Re_D \geq 4000 \text{ dla } 0,1 \leq \beta \leq 0,5$$

$$Re_D \geq 16000 \beta^2 \text{ dla } \beta > 0,5$$

4. Założenie wstępnej wartości liczby Reynoldsa

$$Re_D = 10^6$$

5. Obliczenie tymczasowej wartości współczynnika przepływu C (wg PN-EN ISO 5167-1)

$$C = 0,5961 + 0,0261 \beta^2 - 0,216 \beta^8 + 0,000521 \left(\frac{10^6 \beta}{\text{Re}_D} \right)^{0,7} + (0,0188 + 0,0063 A) \beta^{3,5} \left(\frac{10^6}{\text{Re}_D} \right)^{0,3} + (0,043 + 0,080 e^{-10L_1} - 0,123 e^{-7L_1}) (1 - 0,11A) \frac{\beta^4}{1 - \beta^4} - 0,031 (M_2' - 0,8M_2'^{1,1}) \beta^{1,3}$$

gdzie:

$$A = \left(\frac{19000\beta}{\text{Re}_D} \right)^{0,8}$$

$$M_2' = \left(\frac{2L_2'}{1 - \beta} \right)$$

$L_1 = \frac{l_1}{D}$ iloraz odległości otworu impulsowego od powierzchni dopływowej kryzy i średnicy

rurociągu

$L_2' = \frac{l_2'}{D}$ iloraz odległości otworu impulsowego od powierzchni odpływowej kryzy i średnicy

rurociągu

Dla przytarczowego odbioru ciśnienia $L_1 = L_2' = 0$ zależność na współczynnik C upraszcza się do następującej postaci:

$$C = 0,5961 + 0,0261 \beta^2 - 0,216 \beta^8 + 0,000521 \left(\frac{10^6 \beta}{\text{Re}_D} \right)^{0,7} + (0,0188 + 0,0063 A) \beta^{3,5} \left(\frac{10^6}{\text{Re}_D} \right)^{0,3}$$

6. Obliczenie liczby ekspansji

Jeżeli jest spełniony warunek $\frac{p_2}{p_1} \geq 0,75$, to liczbę ekspansji można wyznaczyć ze wzoru:

$$\varepsilon_1 = 1 - (0,41 + 0,35\beta^4) \left(\frac{\Delta p}{\kappa p_1} \right)$$

$$\varepsilon_2 = \varepsilon_1 \sqrt{1 + \frac{\Delta p}{p_2}}$$

przyjmując, że $\kappa = 1,4$.

7. Obliczenie przybliżonej wartości strumienia masy $\dot{m}$ lub strumienia objętości $\dot{V}$

Strumień masy określają zależności

$$\dot{m} = \frac{C}{\sqrt{1 - \beta^4}} \varepsilon_1 \frac{\pi}{4} d^2 \sqrt{2 \Delta p \rho_1}$$

lub

$$\dot{m} = \frac{C}{\sqrt{1-\beta^4}} \varepsilon_2 \frac{\pi}{4} d^2 \sqrt{2\Delta p \rho_2}$$

Strumień objętości

$$\dot{V} = \frac{\dot{m}}{\rho}$$

8. Obliczenie liczby Reynoldsa

$$\dot{m} = A \cdot w_{sr} \cdot \rho \quad \Rightarrow \quad w_{sr} = \frac{\dot{m}}{A \cdot \rho} = \frac{4 \cdot \dot{m}}{\pi \cdot D^2 \cdot \rho}$$

$$\text{Re} = \frac{D \cdot w_{sr}}{\nu}$$

Sprawdzenie warunku:

$$|\text{Re}_D - \text{Re}| < 100$$

Jeśli warunek jest spełniony to obliczenia są zakończone. Gdy warunek jest niespełniony obliczenia należy powtórzyć zakładając, że następna wartość liczby Reynoldsa jest określona ze wzoru w punkcie 8.